

Сучасні проблеми економіки та підприємництво. Випуск 11, 2013

Tiulenieva I.V.

Candidate of Economic sciences, assistant professor NTUU «KPI»

Makoviy O.S.

Student NTUU «KPI»

THE ANALYTICAL ASPECTS OF THE EVALUATION OF THE FINANCIAL CONDITION OF THE COMPANY

In the article the investigation of the financial situation of the enterprise was made. Indexes for estimation of financial situation of the investigated enterprise are counted. Also, ideas for the improvement of the financial situation were suggested.

Key words: financial position, solvency, liquidity, business, balance sheet.

Шелехов К.В.

к.т.н., доцент НТУУ «КПІ»

Заболотний І.В.

студент ФММ НТУУ «КПІ»

ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

В статті досліджена ефективність застосування лізингу та його окремого виду – фінансового у практиці роботи конкретного підприємства, проведено порівняння між лізингом та кредитом, обгрунтовані переваги лізингу.

Ключові слова: лізинг, ануїтет, кредит, лізингодавець, лізингоотримувач.

Вступ. На сучасному етапі розвитку національної економіки актуальність використання лізингу як інструменту покращення фінансового стану підприємств набуває важливого значення. Відомо, що фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому на нього впливають усі ці види діяльності підприємства. Перш за все на фінансовому стані підприємства позитивно позначаються безперебійність випуску і реалізації високоякісної продукції. А це, в свою чергу, неможливо без комплексного оновлення основних засобів та іншого техніко-технологічного виробничого устаткування і обладнання.

Постановка задачі. Метою статті є аналіз ефективності застосування лізингу та його окремого виду – фінансового у практиці роботи конкретного підприємства.

Результати дослідження. Лізинг - господарська діяльність, один з різновидів орендних правовідносин, суть якого полягає в тому, що за договором лізингу лізингодавець зобов'язується придбати у власність вказане лізингоотримувачем майно у визначеного останнім продавця і надати лізингоотримувачу це майно за плату в тимчасове володіння і користування для виробничих цілей [2].

При використанні лізингу українські підприємства отримують ряд переваг, які не можуть виникнути при інших формах фінансування модернізації виробництва:

– збереження вільних грошових коштів. Використання лізингу дозволяє лізингоотримувачу не відволікати з обороту одноразово значні грошові кошти (на відміну від прямої покупки). Оплата вартості устаткування прив'язується до засобів, отриманих в результаті його експлуатації.

– поліпшення структури балансу. Кредиторська заборгованість не збільшується. Устаткування, придбане в лізинг, ставиться відразу на баланс підприємства і на нього нараховується амортизація, а її сума відноситься до валових витрат лізингоотримувача. Лізингоотримувач покращує структуру свого балансу за рахунок відсутності у ньому кредиторської заборгованості (на відміну від покупки устаткування в кредит). Це покращує економічні показники підприємства і дозволяє проводити додаткові запозичення;

– оптимізація фінансових потоків. Загальна сума, а також рівномірність лізингових платежів встановлюються на договірних умовах;

– стабілізація фінансового плану. З огляду на те, що лізингові платежі здійснюються по фіксованому графіку, лізингоотримувач має більше можливостей координувати витрати на фінансування капітальних вкладень і надходження від реалізації продукції, забезпечуючи тим самим підвищення стабільності фінансових планів (чим при покупці устаткування);

– захист власності. Підприємство - лізингоотримувач розділяє бізнес і майно, оскільки устаткування, придбане в лізинг, не може бути конфісковане, арештоване або бути об'єктом стягнення по боргах лізингоотримувача по законодавству України [1];

– збільшення ліквідності активів. Істотно збільшується ліквідність балансових активів лізингоотримувача при використанні механізму зворотнього лізингу [3].

На прикладі підприємства ВАТ «Екофрукт» було досліджено позитивний ефект від придбання обладнання в лізинг в порівнянні з кредитуванням.

Щоб упевнитися в тому, що лізинг вигідніший від кредитування, були проведені наступні розрахунки.

Відомо що один з кредитів вартістю 3 млн. грн. підприємство взяло на купівлю обладнання строком на 5 років під 21% річних, за умови погашення суми кредиту і відсотків по ньому рівними частинами в кінці кожного кварталу.

Розрахунок платежів і графік виплати кредиту наведений в таблиці 1

Таблиця 1

Графік погашення кредиту

Квартали	Залишок на початок кв-лу, грн.	+ 4,75% за квартал	Щоквартальний платіж	Залишок на кінець кв-лу, грн.
2011 рік				
1кв	3000000	3142500	235651,40	2906848,60
2кв	2906848,69	3044923,90	235651,40	2809272,50
3кв	2809272,50	2942712,95	235651,40	2707061,55
4кв	2707061,55	2835646,97	235651,40	2599995,57
2012 рік				
1кв	2599995,57	2723495,36	235651,40	2487843,96
2кв	2487843,96	2606016,54	235651,40	2370365,14
3кв	2370365,14	2482957,49	235651,40	2247306,08
4кв	2247306,08	2354053,12	235651,40	2118401,72
2013 рік				
1кв	2118401,72	2219025,80	235651,40	1983374,40
2кв	1983374,40	2077584,68	235651,40	1841933,28
3кв	1841933,28	1929425,11	235651,40	1693773,71
4кв	1693773,71	1774227,96	235651,40	1538576,56
2014 рік				
1кв	1538576,56	1611658,95	235651,40	1376007,55
2кв	1376007,55	1441367,90	235651,40	1205716,50
3кв	1205716,50	1262988,04	235651,40	1027336,63
4кв	1027336,63	1076135,12	235651,40	840483,72
2015 рік				
1кв	840483,72	880406,70	235651,40	644755,30
2кв	644755,30	675381,17	235651,40	439729,77
3кв	439729,77	460616,94	235651,40	224965,54
4кв	224965,53	235651,40	235651,40	0

Щоквартальний платіж було розраховано методом анuitету [4].

Таблицю розраховували наступним чином: залишок 3000000 грн. на початок 1-го кварталу 2008 р. помножили на квартальну відсоткову ставку (на 1,0525), відняли щоквартальний платіж 235651,40 грн. і отримали залишок на кінець 1-го кварталу 2011 року в розмірі 2906848,60 грн. Ця сума стає залишком на початок 2-го кварталу цього ж року. І так далі.

Отже, за умовами кредиту підприємство за п'ять років повинно повернути весь кредит в розмірі 3 млн. грн. і відсотки в розмірі 1713028,04 грн. Але ще слід врахувати розмір комісійних банку, страхування об'єкту, укладання договору застави на користь банку. Тож загалом ці виплати складуть від 5 до 7% від вартості об'єкта. Ми взяли мінімальні витрати 5%, що дорівнюють 150 тис. грн. Тож загалом підприємство переплачує сам кредит на 1863028,04 грн.

У практиці роботи вітчизняних лізингових компаній використовуються різні форми лізингу. Згідно із законом України «Про лізинг» визначено фінансовий та оперативний види лізингу [1]. При оперативному по закінченні строку договору майно в обов'язковому порядку повертається лізингодавцю.

Фінансовий лізинг передбачає перехід об'єкта у власність лізингоотримувача на умовах, зазначених у договорі, переважно після сплати певних відсоткових платежів. Саме через цю можливість було обрано фінансовий лізинг.

За цим видом лізингу об'єкт передається в користування на певний термін, за визначеною оплатою, де амортизація об'єкта має бути не більше, ніж 60%. Тобто якщо обладнання коштує 3 млн. грн. і строк його амортизації складає 5 років, лізингова компанія укладе угоду на три роки:

$3 \text{ млн. грн.} / 5 \text{ років} = 600 \text{ тис. грн.}; 600 \text{ тис. грн.} \cdot 3 \text{ роки} = 1800 \text{ тис. грн.}$

Саме стільки складає вартість 60% амортизації об'єкта:

$3000000 \cdot 0,6 = 1800 \text{ тис. грн.}$

Сума лізингу буде складати не 3 млн. грн., а 1800 тис. грн. З цієї суми підприємство повинно сплатити одразу 25 - 30% авансу, а далі 12 – 16% річних від суми залишку. Розмір відсотків буде залежати від загальної вартості лізингової операції, а також від фінансового стану підприємства – лізингоодержувача. У розрахунках було використано найбільші значення: 30% авансу, що становить 540 тис. грн. і 16% річних від 1260 тис. грн. Розрахунок лізингових платежів наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Графік погашення лізингових платежів

Квартали	Залишок на початок року, грн.	+ 4% за квартал (16% на рік)	Щоквартальний платіж	Залишок на кінець періоду, грн.
2011 рік				
1кв	1260000	1310400	134255,74	1176144,26
2кв	1176144,26	1223190,03	134255,74	1088934,29
3кв	1088934,29	1132491,67	134255,74	998235,93
4кв	998235,93	1038165,36	134255,74	903909,63
2012 рік				
1кв	903909,63	940066,01	134255,74	805810,27
2кв	805810,27	838042,69	134255,74	703786,95
3кв	703786,95	731938,43	134255,74	597682,69
4кв	597682,69	621589,99	134255,74	487334,26
2013 рік				
1кв	487334,26	506827,63	134255,74	372571,89
2кв	372571,89	387474,77	134255,74	253219,03
3кв	253219,03	263347,79	134255,74	129092,05
4кв	129092,05	134255,74	134255,74	0

Виходячи з розрахунків, підприємство заплатить по самих тільки відсотках 351068,85 грн. Але ця сума не буде остаточною, оскільки ми передбачаємо отримати обладнання у повну власність. Для цього необхідно подовжити умови договору і виплатити ще 1200 тис. грн. під 16% річних та на додачу сплатити 5% комісійних від цієї суми.

Розрахунок виплат остаточної вартості наводиться в таблиці 3.

Таблиця 3

Графік погашення залишкової вартості обладнання

Квартали	Залишок на початок періоду, грн.	+ 4% за квартал (16% на рік)	Щоквартальний платіж	Залишок на кінець періоду, грн.
2014 рік				
1кв	1200000	1248000	178233,40	1069766,60
2кв	1069766,60	1112557,26	178233,40	934323,87
3кв	934323,87	971696,82	178233,40	793463,42
4кв	793463,42	825201,96	178233,40	646968,56
2015 рік				
1кв	646968,56	672847,30	178233,40	494613,90
2кв	494613,90	514398,46	178233,40	336165,06
3кв	336165,06	349611,66	178233,40	171378,27
4кв	171378,26	178233,40	178233,40	0

Всі інші розрахунки проводились аналогічно.

З цієї таблиці розрахуємо додаткову суму виплат по відсотках:

$178233,40 \text{ грн.} \cdot 8 \text{ кв.} - 1200000 \text{ грн.} = 225867,20 \text{ грн.}$

Розрахунок загальних платежів по лізингу дав наступні результати.

За перші 3 роки підприємство заплатить 351068,85 грн. по відсотках, за останні 2 роки - ще 225867,20 грн. і 60000 грн. у вигляді комісійних (1200 тис. грн. $\cdot 0,05 = 60$ тис. грн.). Загальна сума лізингових платежів по відсотках і комісійних складає $351068,85 + 225867,20 + 60000 = 636935,05$ (грн.).

У порівнянні з кредитом (таблиця 4), це менше на 1226092,99 грн.:

$1863028,04 - 636935,05 = 1226092,99 \text{ грн.}$

Таблиця 4

Порівняння лізингу та кредиту

Порівнювальні показники, тис. грн.	Кредит	Лізинг
1. Щоквартальний платіж: з 2011 по 2013 рр.	235,65	134,25
з 2014 по 2015 рр.	235,65	178,23
2. Аванс.	-	540
3. Комісійні.	150	60
4. Загальна сума виплат.	4863,02	3636,93
5. Переплата по % і комісійних.	1863,02	636,93

Виходячи з результатів, можна стверджувати, що придбання обладнання у лізинг набагато вигідніше, ніж у кредит.

Якщо б підприємство скористалося лізингом, то фінансові витрати скоротилися б відповідно на 1226092,99 грн.

Висновки. Для визначення економічного ефекту придбання обладнання у лізинг було розглянуто позитивні та негативні сторони лізингу, його види, різницю між кредитом та лізингом та оптимальність застосування саме фінансового лізингу на даному підприємстві. Таким чином, якщо б підприємство скористалося лізингом, то фінансові витрати скоротилися б відповідно на 1226092,99 грн.

Список використаних джерел

1. Закон України від 11 грудня 2003 р. «Про фінансовий лізинг»// Відомості Верховної Ради України. – 2004. – N 15. – Ст. 231.
2. Стасюк Г.А. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2004. – 480 с.
3. Сичова, М. О. Оновлення матеріально-технічної бази сільськогосподарських підприємств України через механізм фінансового лізингу / М. О. Сичова, Н. О. Шевченко // Економіка АПК. – 2009. – №11. – С. 31-33.
4. Ульяненко, О. В. Актуальні проблеми лізингу як фінансового механізму формування та розвитку ресурсного потенціалу аграрного сектора економіки/ О. В. Ульяненко // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2009. – №4. – С.189-194.

Шелехов К.В.

к.т.н., доцент НТУУ «КПІ»

Заболотный И.В.

студент ФММ НТУУ «КПІ»

ФИНАНСОВЫЙ ЛИЗИНГ КАК ИНСТРУМЕНТ УЛУЧШЕНИЯ ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье исследована эффективность применения лизинга и его отдельного вида - финансового в практике работы конкретного предприятия, проведено сравнение между лизингом и кредитом, обоснованы преимущества лизинга.

Ключевые слова: лизинг, аннуитет, кредит, лизингодатель, лизингополучатель.

Shelekhov K.V.

Candidate of Engineering, assistant professor NTUU «KPI»

Zabolotnyi I.V.

Student NTUU «KPI»

FINANCIAL LEASING AS A TOOL TO IMPROVE THE FINANCIAL CONDITION OF THE COMPANY

The paper investigated the effectiveness of leasing and its particular species - in the practice of financial particular company, the comparison between leasing and credit, The advantages of leasing.

Keywords: leasing, annuity, credit, lessor, lessee.
